

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
П'ята секція

РІШЕННЯ

Справа «Кузьміна проти України»
(Заява № 11984/06)

СТРАСБУРГ
16 червня 2016 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Кузьміна проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи Комітетом, до складу якого увійшли:

Ханлар Гаджієв (<...>), Голова,
Фаріс Вегабовіч (<...>),
Карло Ранцоні (<...>), судді,
та Мілан Блашко (<...>), заступник Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 24 травня 2016 року
постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 11984/06), яку 11 березня 2006 року подала до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) громадянка України пані Тетяна Ігорівна Кузьміна (далі - заявниця).

2. Уряд України (далі - Уряд) на останніх етапах провадження представляла виконувач обов'язків Урядового уповноваженого - пані О. Давидчук.

3. 13 січня 2011 року про заяву було повідомлено Уряд.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася у 1961 році і проживає у м. Києві.

5. 30 липня 2004 року Дарницький районний суд міста Києва постановив, що заявниця вчинила такі злочини: заволодіння індивідуальним майном громадян шляхом обману чи зловживання довір'ям, розкрадання майна та викрадення офіційних документів. Суд призначив їй покарання у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років, але звільнив від відбування покарання з випробуванням на строк до трьох років.

6. 23 грудня 2004 року ухвалою Апеляційного суду міста Києва вирок щодо заявниці було залишено без змін. Вона подала касаційну скаргу з питань права до Верховного Суду України.

7. 31 травня 2005 року колегія Верховного Суду України у складі трьох суддів розглянула касаційну скаргу заявниці відповідно до частини 2 статті 394 Кримінально-процесуального кодексу України (згідно з якою суд мав або відмовити у задоволенні касаційної скарги, або призначити справу до розгляду за участю всіх сторін). Про зазначене засідання Верховний Суд України не повідомив ані заявницю, ані її адвоката. На засіданні був присутній прокурор, який звертався до суду з усними заявами. З урахуванням його думки та зважаючи на матеріали справи, колегія суддів відмовила у задоволенні касаційної скарги як необгрунтованої.

8. У листі від 12 вересня 2005 року Верховний Суд України повідомив заявницю про своє рішення, додавши до листа копію його рішення. Вона отримала листа 16 вересня 2005 року.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

9. Відповідні положення національного законодавства, чинні на час подій, наведено в рішенні у справі «Жук проти України» (Zhuk v. Ukraine) (заява № 45783/05 пп. 18-20, від 21 жовтня 2010 року).

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

10. Заявниця скаржилась на те, що Верховний Суд України розглянув її касаційну скаргу за її відсутності, порушуючи принцип рівності сторін. Вона посилалася на пункт 1 статті 6 Конвенції, який передбачає таке:

«Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи ... судом, ... який ... встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. ...

А. Прийнятність

11. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

12. Заявниця наполягала на тому, що прокурор, користуючись перевагою особистої участі у засіданні Верховного Суду України, надавав усні пояснення. Проте її було позбавлено такої можливості у порушення принципу рівності сторін.

13. Уряд доводив, що порушення пункту 1 статті 6 Конвенції не було. Уряд стверджував, що присутність прокурора на засіданні у Верховному Суді України не вплинула на рішення суду та що заявниці було надано належну можливість подати свої зауваження під час провадження.

14. Суд вже встановлював порушення у подібних справах проти України (див. згадане рішення у справі «Жук проти України» (Zhuk v. Ukraine), пп. 29-35, та рішення у справі «Коробов проти України» (Korobov v. Ukraine), заява № 39598/03, п. 92, від 21 липня 2011 року), зазначаючи, що відповідно до національного законодавства, чинного на той час, прокурор, на відміну від підсудного, мав перевагу бути присутнім на подібних засіданнях Верховного Суду України та усно викласти свою позицію перед колегією з трьох суддів, такі пояснення мали на меті здійснення впливу на їх думку. Суд дійшов висновку, що процесуальна справедливість вимагала, щоб заявникам було також надано можливість усно виступати у відповідь.

15. У світлі цих міркувань Суд доходить висновку, що принцип процесуальної рівності сторін не було дотримано у цій справі.

16. Відповідно, було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

17. Заявниця також скаржилась на інші порушення її прав за пунктом 1 статті 5 та статтею 6 Конвенції.

18. Суд розглянув ці скарги та вважає, що з урахуванням усіх наявних у нього матеріалів та належності оскаржуваних питань до його компетенції, вони не виявляють жодних ознак порушень прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї. Відповідно, Суд відхиляє їх як явно необґрунтовані відповідно до підпункту «а» пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

19. Статтею 41 Конвенції передбачено:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.».

А. Шкода

20. Заявниця вимагала 500000 грн відшкодування моральної шкоди.

21. Уряд доводив, що ця вимога є необґрунтованою.

22. Суд вважає, що внаслідок подій, які призвели до встановлення порушення у цій справі, заявниця вочевидь зазнала болю та страждань. Суд, постановляючи рішення на засадах справедливості, присуджує заявниці 900 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

23. Заявниця не подала жодних вимог за цим пунктом. Тому Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

24. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо порушення принципу рівності сторін під час провадження у Верховному Суді України прийнятною, а решту скарг у заяві - неприйнятними.

2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заяві 900 (дев'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватись; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, до якої може бути додано три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 16 червня 2016 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Заступник Секретаря

Мілан БЛАШКО

Голова

Ханлар ГАДЖІЄВ

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 02.08.2016 — 2016 р., № 58, стор. 210, стаття 2023